

кълтврей тарі (воерецї) ши ачелеі мічі (църънецї); dar съ ши пропагът дн патріе прїнципъріле че контрївзеск ла спорїеа венїтълї ачестеі індустрії націонале, дънд пропрїетарїлор ши арендарїлор пз пзмаї сатенї харпїчі, чїстїдї ши лъмінадї дн мещешъгъл специалїтъдї індустріеі агрїколє; dar ши впелтеле челе маї сїмпле маї въне ши маї ефїтне, кз кареле векїлії, ватафїї, фїчорїї воерецї че вор съ ши іа дїн школа ностръ, съ фїе дн старе, ажътадї ши де методъріле че вор кепонде ла ферма моделъ, а да фїеце кървї агрїкълтор вн къщїг мълт маї mare декът ачел че съ довъндече астъзї дн царъ, фъръ а съръчі пъмънтъл ши фъръ де а аспрї пе мвчїторїї лві.

Ачесте дбъ прїнципърі фундаментале а асоціаціеі ностре съ вор есекъта дъпъ зртъ-тбреле мъсърї.

1. Домъл Скарлат Васїліе Варнав пзне дн асоціаціеа ностръ вн капїтал де 1500 галвенї, акъм деодатъ спре а съ днтревънгда дн есплораціеа впеї мошїї. Жъртфеече вн алт капїтал де 1000 галвенї спре а съ днтревънгда днформареа мъзевлї де інструменте агрїколє а фермеї моделе, спре а кърїеа слъжъ 500 галвенї съ вор днтревънгда дн къмпърареа інструментелор, кз каре пе вом слъжї пої дншїне, ши пе каре вом але днтродъче дн царъ. Жъртфеече докъ вн капїтал пентръ къмпърареа вївлїотечеї агрїколє а школеї де агрїкълтъръ, ши днсфършїт іа аспръшї пзперєа капїталълї тревїтор спре днфїндареа фабрїчеї де інструменте агрїколє, прекъм ши алтор індустрії агрїколє, менїте а да тотъ днтїндереа кзвенїтъ днтрепрїндереї ностре.

2. Домъл Іоан Іонескъ, кз ачесте мїж-доче днфїндеазъ дн Молдова де жос пе о мошїе че ва гъсі нїмерїтъ пентръ а слъжї де модел агрїкълтврей патріеї, о фермъ моделъ ши о школъ агрїколъ, ши авънд тоатъ днкредереа Домълї Варнав пъшеце дн імпортанта мїсізне націоналъ пе зртеле стръ-лъчїтълї съ днвдътор ши фондатор ачелеї днтъей ферме моделе дїн Франціеа, ка аша съ пзтем довъндї ши пої дн патріа ностръ резултате апалоче кз ачеле че аъ продъс дн лъте ши маї кз сеатъ дн агрїкълтвара францезъ Домвал ла ферма моделъ дела Ровїл.

3. Атът есплоатаціеа мошїеї ши адмїнїстраціеа фермеї моделе кът ши школа агрїколъ рътъне дн депліна респонсавїлітате а D. Іонескъ, пентръ каре і саъ ши dat о лївертате ши о неатърпаре абсолътъ, авънд а зрта дн тоте дъпъ към ва сокотї, а аплїка ачеле че аъ пзвлїкат Длї дн фоеа щїїндї-фїкъ ши лїтераръ съпт тїтлз де днвзпътъдїрї дн агрїкълтвара ностръ, прекъм ши повдъ-рїле date де Домвал дн скрїерїле сале, ши маї кз сеатъ акъм ла днчепът дъпъ ачеле дїн волъмъл ал 8леа ал Апалелор Ровїллї съпт тїтлз Des succès et revers.

4. Іскълїдї днкредїнгадї кз орї че ram де індустріе пзмаї атънче прїнде ръдъчїпъ днтр'о царъ кънд фолосъріле еї ковършеск келтвелїле, асемєнеа кз орї че днвзпътъдїре

пбъ де днтродъс дн агрїкълтвара църїї пзмаї атънче ва фї дн адевър фолосїтбрє кънд саъ ва креа нбъ ісвбръ де днавъдїре, саъ ва спорї пе челе векї, аъ лзат ачесте дбъ прїнципърі де девїзъ а днтрепрїндереї, прїн каре пъ-деждъеск а съ фаче фолосїторї общеї, ши dar контънд аспра венєфїдърїлор че вор довъндї еї днсвш дїн ачєастъ асоціаціе, саъ алкътвїт ка фолосъріле че вор ешї дїн акъмълагїеа есперїенціеї, практичеї ши а щїїндеї агрїколє аспра есплоатаціеї фермеї моделе, прекъм ши а тътърора челоралалте індустрії агрїколє лїпїте де дънса, съ се днпърдаскъ дн дбъ пърдї фъръдїцї, впа кзвенїтъ капїталълї пекъпїар ши алта ачеллї інтелектъл, ши date ла сфършїтъл фїеце-къръеа ап дн зртареа інвентаръллї ши контавлїтъдї Ровїллї, о парте дн dїspozїtia D. Варнав ши чеєалалтъ парте дн а D. Іонескъ.

5. Пърчезънд кз ачест фел де прїнципърі пз вом днтързіеа а ведеа атендіа кълтїваторїлор аплїкъндъсъ дн контроларєа операцілор поастре ши дорїнга лор де а къщїга маї мълт декът къщїгъ астъзї, пе вом сїлі а о дндєстъла прїмїнд ап школа ностръ елевїї че нї съ вор днкредїнга; днсъ тот венїтъл школеї дїн такселе елевїлор, съ ва аплїка дн дїперєа школеї, дн днквзражареа елевїлор, дн плата професорїлор зртънд D. Іонескъ ши дн ачєастъ парте а да днвдъ-твара агрїкълтврей дъпъ към о да ши Домвал ла Ровїл, днсъ фъръ де а траце асоціаціа поастръ нїчі вн фелїз де къщїг дїн венїтъл школеї. Мънка практикъ а елевїлор ва рътънеа дн фолосъл есплоатаціеї фермеї моделе, спре а валанса сокотеала есперїенцілор агрїколє че вом фаче дїн цара ностръ.

Кз ачесте де маї сѳс мъсърї впїндъне а-мъндої леам ши іскълїт лъндъне фїеце-карє къте впа. Дн 25. Ізніе 1846. Парїс.

Іскълїдї Ск. В. Варнав,
вїрпїк.

I. Іонескъ,
професор де агрїкълтъръ ла
academia Mixailanъ din Iași.

Chronică străină.

Търчіа. Константінопол. Реформе дн кастеле попецї ши кълъгърецї. Ън взо кореспондент ал Газетеї зніверсале пе днкредїнгазъ дїн 9. Ізліе а. к., кз днсетпътбреле ши де тодї чеї взи преа дорїтеле днвзпъ-тъдїрї саъ реформе каре се ащеаптъ де мълт пз пзмаї дн лецеа тохамеданъ, чї престе тот дн тоте конфесїле дїн імперїл търческ съпт а се пзне дн лъкпаре кът маї кърънд. Авъте се вор фаче скїмърї тарї дн прївїнда аша пзмїтъллї Вакъф. Адїкъ Вакъф се пзтеск ла търчі ачеле мошїї тарї ши фър-тбсе, каре съпт пропрїетъдї а ле мошеелор (вїсерїчелор), а ле дервїшїлор (кълъгърїлор) ши а ле школелор търчєцї. Днсетпът, кз ачеле корпоръдїї морале — мошее, мона-стїрї ш. а. — дїн веак дн веак днстръїнаръ мълте пропрїетъдї, че е дрепт пз де вєчїе, чї кз кондїдї към се да маї пайнте мошїїле дн Езропа васаллор, адїкъ де а траце дела еї фрешкарє венїтърї, ши іаръш кънд с'ар а-фла кз кале а ши лза дїн мънїле лор ачеле

проприетъци. Дечи статъла аре дн къдет а да Вакъфъла де вълзаре ка орі че алтъ проприетате; прип ачеастъ тьсъръ прецъла проприетъцилор с'ар зрка тълт ши статъла ар къщига фърте вине. Длсъ че вор зиче ла ачеаста влемалии ши дервиши? Се вор сьпъне фъръ дндоіалъ, кьм с'аъ сьпъс ши іанічаріи.

— Кьткъ дн Константінопол ши анъме ла Пера се ворви тълт ши деспре регълареа клерълѣ вресцінеск пь нъмаі дн провинціле тьрчеші, чи ши дн Молдавіа ши Цара ротълеаскъ, пь маі джбане нічі о дндоіалъ. Ън дипломат орекаре дн чеі каріи се интересъз фърте тълт де Дьпъре, ворви маі дьвпъзі асъпра ачестеі матеріи кь тълтъ фервнцееалъ ши дестъінвиріле лѣ сьнт днфрікошате. Ачелаш зиче дотре алте тълте веле ка ачестеа: „Інстїтудіа релецеоасъ дотре кредііні рьсърїтені есте фърте напоіатъ; ачеста поі о кьноіцет де тълт (!). Ла попра де рьнд домнеще маі тълт сьперстїдіа де кьт релецеа, дн класеле де фьрпте, внде аі сокоті кь аъ стрьвътът кьлтъръ маі тълт, лектѣра франгозілор рьъ алеасъ ши тълт маі рьъ містѣтъ сьгрътъ пе зі че мерце сімдъла вісеріческ; комъністѣла (!!)) кь тоате днфрікошателе сале зртърі фаче ла Дьпъре паші зріеші, пь е нічі вь элемент каре сьї стеа днпротівъ. Дн монастїрі домнеще нещїнда, іар клеръла де тір е ши сьрак ши деспрецъіт прекът пь мерїтъ. Аъ сосїт времѣа, ка сь пьнем одатъ ставїлъ ачестѣ рьъ, кареле кьтеазъ а проповедзі вь дрепт ал натъреї сістемїзат нъмаі де о фантазіе кь тогъла стрїкатъ. іар пь де о спекъладіе філософікь солїдъ. Ачесте елементе тревъе днфьрпате кь тьріе; дакъ еле пь воїеск а се днфьрпна, вор днгрїжі вечїні, ка ла спїнарѣа лор сь пь рьсаръ шїде атът де перїкълѣоасе (!!)). Пьлпъ кьнд Франца се афлъ дн лініще, авет чел маі вьп прїлеж а регъла ши попоаръле сьпъсе пордеї. М. Са днпъртѣоаскъ воїеце а прїмі щїіндъ деспре тьсъреле че се вор лѣа спре а се днфьрпна мішкьріле амерїндътѣре. Песте че де о парте ліврарїи се вор контрола кь скъмпътате, а пої монастїріле се вор сьпъне ла о регъладіе пьтрънзетѣре дн тѣте атърпнтеле репортърї. Тѣте кїновїле маі марї вор тревзі сьщїе кьтева класе де щїіндъ атът реале кьт ши маі вьртос теологіче сістемїзате дьпъ кьм пе чере тревзінда пентрѣ кьлѣгьрї, пьтъръла кьлѣгьрїлор се ва днпвѣіна; тогї ачеїа карїи дн вїіторїз вор да скандалъ греле, вор тревзі а се трата маі аспрѣ (ка дн Рѣсіа?) дескълѣгьрїнд пе чеї кь тотъла невреднічі ши аръкьндѣі дн класа тіренїлор; пентрѣ егъменї ши алте дерегъторїі вісерїчешї се ва днтрѣдъче сьъ вь фелїв де алецере прип фразї ши о днтърїре маі палтъ, сьъ о кандїдаціе асфелїз, днкът кандїдаціи нъмаі прип трацере де сорці сьши кьщїце постъла. Кь кїиъла ачеста аре а се тьїа ши сімонїа ши тотдеодатъ а се хрѣпї дн монастїрі вь дьх релецеос днсфьлторїз де респект ши ла пьвпїі атеїщї. Дн шкѣлеле тіренедї днвѣцътѣра кредїінеї ши а моралѣві вресцінеск ва фаче о парте де кьпетенїе а прелекдїлор

прип тѣте класеле. Кь вьп кьвѣнт есте дн лѣкраре вь плап, дьпъ каре ши чеа маі пе днсеїпнатъ крепътъръ сь фїе днкісъ ерметїчешїе маі кь осевїре дн паїптеа комъністѣлѣ, ал кьрѣі днкъваре дн вечїпътатеа поатрѣ пь о вом сьферї дн вечї, ши ваї де ачел попор европеан, каре ар фї дестъла де оръ а се днпротівї ла асемеіеа регъладіе. Ної дн вьлп днделецере фїнд вом щїі стїпце орі ши кьнд орі ши каре матерїи вьлканїче кь тьлпъ таре ши кь врад днпалт шчл. шчл.“ — Чїне аре зрекї де авзіт сь авъ. —

Гречїа. Атіна, 12. Івліе. Гьверпъла тьрчешк арътъ о таре прїетїніе кьтъръ чел грешк; ел адїкъ прїнсе кьтева скрісорї дн каре се кьпоскъ, кь дн Гречїа ера вїнішор прегътїтъ о ревелїе де челе тьлхърешї. Лотрїі кь впїі офїдерї ста сь се пьїе дн компанїе, дар дн порочїре атът кьпїтанъла вандїгїлор (лотрїлор), анъме Бьлгарїс, кьт ши колонелъла Коптоїанїс ши маїоръла Праксас кьзъръ дн тьпїле гьверпълѣ, ши акъм зак дн темпїда дела Місолвнгі. Banda de лотрїі а кьпїтанълѣ Молодос се днфьрптъ ла Фтіотїс кь остъшїнеа; треї лотрїі кьзъръ, дотре карїи ши Молодос, іар алціі фьсеръ греѣ рьпїдї, дьпъ каре се трасеръ пе пьтънт тьрчешк. Ън алт вандїт анъме Гогос петречеа скътїт пе о коравїе а впеї пьтерї интересате, де аколо енїа ла тімпърї вїне венїте ши дн партеа Рьтмелїеї адъна сьнт команда са маі тьлгї лотрїі. Нъ маі е нічі о дндоіалъ, кь опосїдіа Грешїеї сьт дн алїандъ прїетїноасъ кь ачеле ванде ходешї; де каре дн плаче а се фолосї кь дорїндъ де а рьстърпа сьъ чел пвдїа а рьшїна пе гьверп. Рьшїнате тіжлѣче. — Мьлгї вор днтрева: де внде атъдї лотрїі дн Грешїа. Нъміреа де лотрѣ, ход тьлхарїз, вандїт, пь преа е потрївїтъ пентрѣ еї. Ачеїа сьнт ѳменї, а кьрор месерїе есте арта, еї се вьнд ла тогї кьдї ле пьтеск, асцьзі лѣі Міхаїл Архангелъла, тьпне лѣі Белзевъз, еї фак тѣте кьте лі се порвчешїе; асцьзі сьнт фьрї, тьпне лотрїі де дрѣмърї, вчїгашї, апої іаръш вьїадї кь тотъла чїнстїдї ши ѳменшї. Дар опосїдіеї пѣї сьнт де ажънс нъмаї десперації дн патріе, чї еа дн адъпъ ши дн Тесалїа, дн Епїрѣс ши де аїреа. — Маї дьвпъзі міністерїл пропъсе, ка фїекаре грек сь фїе ши осташ фъръ осевїре, ка дн Прѣсіа; днсъ тогї ачеї депътадї кь маі тълте феде, кь патъръ де камелеон гьлсвїрѣ дн контра ачестеї тьсърї, де фрікъ ка сь пь ватъме пе алегъторї дела карїи атърпъ, апої се кьвїне а щїі, кь пьлпъ акъм ши дн Грешїа армата се рекрѣтѣазъ дн фїїі челор маї сьрачї, іар дн прївїнда офїдерїлор домнеще ши аїчі вь непотїст пьсѣверїт, вьїедї карїи днкъ пь се щїї сьпъла дьпъ зрекї се фак офїдерї, нъмаї пентрѣ кь сьнт фїїі сьъ неподїі кьтърїа. — Опосїдіа пь се днвоїеце нічі кь формаре а впеї ресерве дн осташїі енїдї, нічі кь органїзарѣа впеї garde націонале.

(Газ. зпїв.)

Фондъла пентръ преоді дефіциенці, преотесе ведъве ши прънчі рѣташи де преоді дн зпа дін дичезере ромъне дн Трансилванія.

Маѣ 1846. *)

Ordinacia архіереаскъ дін тѣмна трекътъ пентръ къледереа ши тримітереа ванілор ла фондъла преоділор дефіциенці а преотеселор ведъве ши а прънчілор рѣташи де преоді къшънъ преодімеі дистриктълзі Б. Адънаре епархіанъ, кареа се ши дінъ маі асть іарнъ аичі. Дн ачеастъ адънаре дши дпоі саѣ маі адевърат зикънд, дши дпфѣптзі преодімеа тѣрціііреа са, фѣкътъ дпайнте де приміреа венератеі ordinacieі, адекъ: ка дѣкса дѣпъ тѣсѣра венефіцілор сале парохіале се контривѣе ла фондъла венерал а дефіциенцілор etc. алѣтѣреа къ чеіалалці преоді дичезані, не'нчендъ дела рѣдікареа асемінеаві фонд пропріѣ дистриктвал, (де а кървіа дпфійндареа къ пѣрпндаска дпвоіре а венеравілѣлзі капітѣл саѣ фост апѣкат), къ апоі зртѣторіі ши рѣтѣши-целе сале — дпцелег пре дефіциенціі, преотеселе ведъве ши орфеніі преоденціі дистриктвалі — ла чел дінтѣіш ши ла пензіонаеле дін ачелаші вор аве къдіндъ дптр'о формъ къ чеіалалці дичезані, ши — дін фондъла пропріѣ дистриктвал дпкъ къпѣтѣнд ажѣторѣ, се вор маі зшѣра чева дн пѣртареа преа трістеі сорціі сале, кареа не локѣрле нѣстре челе шіре, къ атѣта е маі апѣсѣторѣ, къ кът тѣте мѣжлѣчеле віедіі нѣтаі къ маі таре прец се пот къпѣта декът орі знде дн патріе. Преодіі пострі нѣ іаѣ дн зрекіле сале ворѣеле чело-ра, каріі ле зік: „Кѣм претіндеці воі се капете ведъвеле вѣстре etc. Пензіі дін фондъла дичезан авѣнд еле ажѣторѣ дін фондъла вострѣ дистриктвал? Аѣ нѣ шціі къ нічі протопопіі дн парохііле саларісате дела кътара дппѣр. нѣ капѣтъ пентръ фѣндіа протопопеаскъ дін фѣндаціеа вобіанъ.“ Ді, — преодіі епархіеі Б, — пѣвѣтѣндѣші капѣл, дакъ аѣ акѣм атіпшіі протопопі — асеміне дрепт ла фѣндаціеа вобіанъ къ чеіалалці? саѣ нѣ? пентръ пензіоне-ле ши ажѣтореле дефіченціале разітѣ дн сѣпт а дрептате, ши рѣспѣнд, къ фіе-чіне знде контривѣе, де аколо пе дрептате ащеапѣтъ релі-торчере саѣ ажѣторіѣ дѣпъ дѣрпчіеа са, дакъ сѣѣ кондічѣнеа ачеаста контривѣісе; къ алта е а фаче потѣпъ, а кървіа гріжѣ дѣпъ че о аі дат, нѣ о маі аі, ши респлата і о ащепціі нѣ-таі дела Дѣтнезеѣ, алта іарѣ а адъна маі мѣлці іпші, ши къ даціі статорнічіте зп фонд котѣн; дін къщігѣл ачестѣіа аѣ а се дппѣртѣші тоці контривѣенціі саѣ зртѣторіі лор, пентръ каріі се рѣдікъ фондъла ши дпкъ а се дппѣртѣші дѣпъ статѣтеле ашезате де фондаторіі амѣсѣрат дацілор саѣ контривѣірілор сале ши амѣсѣрат венітѣлзі фондълзі лор, ши нічі одатѣ нѣтаі дѣпъ вѣпѣвоінда арвітарѣ

а къіва къ пѣртіііреа зпора ши сѣпѣрареа алтора.

Каріі асеміне фондърі аѣ херезіт дела дпайнташіі сѣі саѣ пріп алте дппрежѣрѣрі а фортѣнеі аѣ скѣпат де амѣрѣчоаселе гріжі пентръ віиторіѣл сѣѣ ши а фаміліі сале, пѣте дши вор вате жок де дптрепіндереа преоділор епархіеі Б., ка де о сѣзѣтаре дешертъ, кареа нѣ пѣте аве резылат доріт, дпсѣ преодіі пощріі ферічіндзі, пре каріі дн прі-вінда ачеаста ді вѣд ажѣціі дн враделе Фортѣнеі, шіеші дши пофтеск сѣчесорі къ ачеа сімціре оменѣсѣ кътрѣ неферічіціі дистрикт-лзі, прекъм аѣ дѣпшіі акѣм ши сѣпт пліні де ачеа кредіндъ, къткъ нѣтаі а оаменілор фрі-коші, нестаторнічі саѣ не'нделегѣторіі ла о-лалтѣ, дптрепіндереі вінефѣкъчоасе аѣ рекѣ-зѣт ши рекад дн німіка. — Се зіче, къткъ кънд ісвек вѣпѣрле маі къмпліт арборіі дптр'о парте ши алта, атѣнчі дши дптінд ді маі таре рѣдѣчііле дн афѣнд, ка сѣ нѣ се прѣвалѣ тѣне поітѣне маі нѣтаі дін фаца пѣтѣпѣлзі де о вѣре лінішѣрѣ. Престе а-чеастѣ крізѣ аѣ трекѣт ши фондъла епархіеі Б. Дн тѣмна трекѣтъ парохѣл Е. П., ши де атіптріле къпоскът опосіціонаріѣ дн епархіе. се апѣкасе а десѣжнта пре зпші ши пре алціі, сѣ нѣ маі контривѣе ла фондъла дистриктвал, ши че зртѣ? Преодіі токма дін десѣжнтѣ-ріле ачеле дши лѣарѣ прілеж, ашіі дпоі овле-гѣцііле сале: а нѣ дпчета дела контривѣері пентръ фондъла дистриктвал нічі дптр'о формъ, пѣпъ кънд вор пѣрта дерегѣторіе преодаскъ дн епархіеа Б.; іарѣ десѣжнтѣторіѣл ажѣнсе дн окіі конфрацілор сѣі а фііка зп пѣгѣн ши ватеш. Пѣте къ ши ачеа дппрежѣраре ді дпкълзеце пре преодіі пощріі кътрѣ фондъла сѣѣ ши ді плеакъ ла контривѣіріі маі ліберале декът пе аіѣре пріп дичез, къ фондъла ші'л адміністрѣ ши воеск пѣрѣреа ал администра іпші ши контривѣенціі дѣпъ а са дппревѣл дпделедере; ашезѣмінтеле саѣ тѣрціііріле дн прівінда ачелѣіа фѣкъндѣле дѣпъ маі мѣл-цімеа (pluralitatea) вотѣрілор. Ді нѣ се дп-дестѣлеск нѣтаі а'шіі фі дат рателе ла фонд, чі пофтеск а шіі че се дпѣжмплѣ? ши че се ва адеце дн віиторіѣ къ цѣріле лор? ши пре-чела, ла кареле се стріпг ваніі, ел фак рѣ-спѣнѣзѣторіѣ нѣ нѣтаі десѣре капете, чі ел дп-дѣтореск а асіѣра ши ледіѣта зѣрѣ саѣ ве-пітѣл ачелора. *) Апоі спре дппідекареа, саѣ ши тотала дпекаре ачестѣі лѣкрѣ котѣн дистриктвал, п'ар фі маі пѣтернікъ мѣжлѣчере, декът а тракта фондъла пе нещіѣте, саѣ дн аскѣнс де кътрѣ чеіа дела каріі саѣ стрѣнс.

(Ва зрта.)

*) Дпѣрѣзіат пріп о неплѣкътъ дпѣжмпларе.

Red.

*) Мѣлѣт лѣзѣт мерітеазѣ дн прівінда ачеаста парохѣл дін А—Д D. A. T., кървіа дела зп тімп дпкоаче дпкредіндіндѣші преодіі епархіеі ваніі фондълзі дистриктвал, къ капетѣл фіешѣкѣрѣі ап ді депѣне дпайнтеа преодімеі къ къщіг дпвоіт ши дптреіт маі таре, декът ар фі дптерѣзѣрѣл ледіал.